

SVEUČILIŠTE U MOSTARU
SENAT

Ur. broj: 01-5825/22

Mostar, 29. rujna 2022.

SVEUČILIŠTE U MOSTARU	
FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA	
Primljeno:	14.10.2022.
Predmet:	01-1538/22

Na temelju članka 53. Statuta Sveučilišta u Mostaru (ur. broj: 01-1685/20 od 26. veljače 2020. godine) i članka 11. Pravilnika o postupku donošenja novih i revizije postojećih studijskih programa na Sveučilištu u Mostaru (ur. broj: 01-993-1/22 od 23. veljače 2022. godine) Senat Sveučilišta u Mostaru je na 391. sjednici, održanoj 29. rujna 2022. godine, donio

ODLUKU

o usvajanju revidiranog nastavnog plana i programa

I.

Usvaja se revidirani nastavni plan i program diplomskog sveučilišnog studija Kliničke fizioterapije na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru.

II.

Sastavni dio ove Odluke čini revidirani nastavni plan i program diplomskog sveučilišnog studija Kliničke fizioterapije na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru.

III.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Rektor

prof. dr. sc. Zoran Tomić

Dostaviti:

- Fakultetu zdravstvenih studija 2x,
- pismohrani.

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

DIPLOMSKOG SVEUČILIŠNOG STUDIJA

KLINIČKE FIZIOTERAPIJE

Mostar, rujan 2022.

Sadržaj

1.	UVOD.....	4
2.	OPĆE INFORMACIJE O STUDIJSKOM PROGRAMU.....	5
3.	OSNOVNE KARAKTERISTIKE STUDIJSKOG PROGRAMA	8
4.	NASTAVNI PLAN	16

1. UVOD

Nastavni plan i program diplomskog sveučilišnog studija Klinička fizioterapija rezultat je procesa redovite revizije, koji je započeo odlukom Senata na sjednici održanoj 26. veljače 2022. godine (ur. br. 01-993-1/22). Postupak redovite revizije proveden je prema *Pravilniku od postupku donošenja novih i revizije postojećih studijskih programa* (ur. br. 01-993-1/22), koji predviđa da izradom revidiranog nastavnog plana i programa koordinira Povjerenstvo, u kojem su zastupljeni i predstavnici studenata te vanjskih korisnika, a čiji prijedlog znanstveno-nastavno/umjetničko-nastavno vijeće ustrojbene jedinice dostavlja Senatu Sveučilišta na usvajanje.

U svrhu uključivanja svih zainteresiranih strana u proces unapređenja studijskog programa provedena je javna rasprava, koja je održana 14. srpnja 2022. (ur.broj: 01-1086/22).

Zaključci javne rasprave uzeti su u obzir prilikom izrade nastavnog plana i programa. Osim zaključaka javne rasprave, uzete su u obzir preporuke povjerenstva stručnjaka iz posljednje institucionalne akreditacije iz 2020. godine, koje se odnose na uključivanje praktičnog rada izvan Sveučilišta (gdje je primjenjivo), primjenu odredbi zakonskih i internih akata o minimalnom udjelu predispitnih obveza u konačnoj ocjeni na svim predmetima te primjenu suvremenih nastavnih metoda sa studentom u središtu nastavnog procesa.

Također, pri izradi nastavnog plana i programa provedeni su svi strateški zadatci iz strateškog područja obrazovanja iz *Strategije razvoja Sveučilišta 2018. – 2023.*, koji se odnose na nastavni plan i program te nastavni proces (više u poglavlju „3.1. Povezanost sa strategijom razvoja Sveučilišta“).

Osim toga, prilikom donošenja odluka o vrsti izmjena analizirani su svi relevantni statistički podatci i rezultati anketa koji su prikupljeni i provedeni u razdoblju od posljednje revizije studijskog programa: 02. lipanj 2021. godine (ur. broj 01-3666/21).

Uzimajući u obzir sve navedeno, u odnosu na postojeći nastavni plan i program u ovom revidiranom nastavnom planu i programu napravljene su sljedeće izmjene koje se mogu svrstati u šest kategorija: izmjena načina studiranja (redovito/izvanredno), ukidanje predmeta koji su postali zastarjeli i/ili irelevantni za struku te uvođenje novih predmeta koji pridonose stjecanju kompetencija i ishoda učenja definiranih EU standardima zanimanja, kao i uvođenje novih obveznih i izbornih predmeta, izmjene naziva predmeta, izmjena satnice predmeta i ECTS bodova.

Edukacija je ključni preduvjet uspješnog djelovanja fizioterapeuta kao profesionalca, koja uključuje preddiplomsku i diplomsku izobrazbu (prvi i drugi ciklus prema Bolonjskom procesu). Nužnost približavanja svjetskim standardima u fizioterapiji, prema preporukama Svjetske konfederacije za fizikalnu terapiju (WCPT) zahtjeva određene pomake u sustavu obrazovanja kao i organizaciji kliničkog rada fizioterapeuta.

Razvoj fizioterapijske struke u Europi i svijetu obilježava povećan opseg znanja i vještina zbog čega su programi studija prilagođeni suvremenim potrebama struke, te aktualnim potrebama suvremenog zdravstva. Studijski program ima za cilj teoretski i praktično obrazovanje studenata za samostalan stručni rad pri zdravstvenim ustanovama, koji će se baviti istraživačkim radom, učestvovati u nastavnom procesu na preddiplomskom studiju i biti član menadžerskog tima.

Nastavkom obrazovanja na razini diplomskog studija studentu je omogućeno unapređenje znanja i vještina potrebnih za: samostalno i odgovorno provođenje uže stručnog područja fizioterapije prema interesu studenta; planiranje, pripremu i primjenu organiziranih oblika poučavanja u cilju prenašanja znanja i vještina s područja fizioterapije; planiranje, pripremu i provedbu istraživanja u području fizioterapije te usvajanje znanja i vještina potrebnih za planiranje, organiziranje, vođenje i koordiniranje ljudskih i materijalnih resursa u području fizioterapije.

2. OPĆE INFORMACIJE O STUDIJSKOM PROGRAMU

Naziv studijskog programa	Klinička fizioterapija
Ciklus	2. ciklus (diplomski studij)
Vrsta	Sveučilišni studij
Znanstveno područje	Biomedicina i zdravstvo
Znanstveno polje	Kliničke medicinske znanosti / Zdravstvene znanosti
Akademski naziv	Magistar/magistra fizioterapije
Razina kvalifikacije po EQF	7
Trajanje studijskoga programa	2 godine, 120 ECTS
Ukupni broj ECTS bodova	2 godine/120 ECTS
Jezik	Hrvatski jezik
Način studiranja	Redovito / Izvanredno
Nositelj studijskog programa	Sveučilište u Mostaru
Izvođač studijskog programa:	Sveučilište u Mostaru, Fakultet zdravstvenih studija
Uvjeti za upis na diplomski studij	Diplomski studij može upisati osoba koja je završila odgovarajući preddiplomski studij Fizioterapije i stekla zvanje prvostupnika(ce) s ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova. Osobama koje su završile stručni studij postoji mogućnost određivanja ispita razlike.
Ciljevi studijskog programa	– stjecanje novih znanja i vještina, kroz obrazovanje i osposobljavanje budućih magistara fizioterapije pri procjeni bolesnikova stanja, planiranju, provođenju i evaluaciji fizioterapijskih postupaka sukladno potrebama bolesnika i korisnika – sudjelovanje u zdravstvenim timovima i upravljanje u zdravstvu – primjena fizioterapije zasnovane na dokazima – osposobljavanje sudenata za promociju zdravlja u zdravstvenoj ustanovi i u zajednici – unapređenje struke kroz kontinuiranu edukaciju i istraživački rad – osposobljavanje studenata za primjenu načela fizioterapije zasnovane na dokazima tijekom rada, kao i za kontinuirano cijeloživotno učenje i djelovanje u ulozi mentora i nastavnika.
Kompetencije studijskog programa	1. Planiranje, organiziranje i upravljanje ljudskim i materijalnim resursima, te sustavima potpore u području fizioterapije, rukovođenje složenim radnim procesima. 2. Upravljanje sustavom kvalitete, sudjelovanje u koordinaciji zdravstvenog tima i vođenje fizioterapijske dokumentacije 3. Korištenje informacijskih tehnologija i baza podataka u svrhu unaprjeđenja stručnih znanja i vještina te sudjelovanje u znanstveno-istraživačkom radu 4. Sudjelovanje u edukaciji učenika i studenata fizioterapije i srodnih struka 5. Planiranje i kreiranje fizioterapijskih postupaka prema uputi liječnika specijaliste te koristiti fizikalne agense u svrhu liječenja po principima medicine temeljene na dokazima 6. Sudjelovanje u organizaciji i primijeni fizioterapijskih procjena i postupaka u bolnicama, rehabilitacijskim centrima, klinikama, športsko rekreacijskim centrima, školama, vrtićima 7. Planiranje, provođenje i usavršavanje fizioterapijskog programa i različitih fizioterapijskih tehnika

	8. Planiranje, organiziranje i pripremanje prostora za medicinsku i drugu opremu 9. Primjenjivanje učinkovitih komunikacijskih vještina s bolesnikom/korisnikom i njegovom obitelji, te s drugim članovima zdravstvenih, terapijskih i rehabilitacijskih timova 10. Djelovanje po načelima profesionalne etike i zakonodavstva.
Ishodi učenja studijskog programa	1. Upravlja resursima odjela, klinike i ustanove te sustavima potpore u području fizioterapije (FZSKFM-IU-1) 2. Upravlja sustavom kontrole kvalitete i provođenja nadzora fizioterapijske skrbi (FZSKFM-IU-2) 3. Upravlja radom fizioterapijskog tima (FZSKFM-IU-3) 4. Vodi fizioterapijsku dokumentaciju (FZSKFM-IU-4) 5. Organizira edukacije za unapređenje znanja iz fizioterapije (FZSKFM-IU-5) 6. Sudjeluje u znanstveno-istraživačkom radu (FZSKFM-IU-6) 7. Educira učenike i studente fizioterapije i srodnih struka (FZSKFM-IU-7) 8. Primjenjuje vještine učinkovite komunikacije s pacijentima i članovima njihovih obitelji te osobljem i suradnicima (FZSKFM-IU-8) 9. Nadzire provođenje i primjenu metoda i mjera dezinfekcije i pripreme fizioterapijskih prostorija i uređaja (FZSKFM-IU-9) 10. Prilagođava komunikaciju potrebama sugovornika i situacije (FZSKFM-IU-10) 11. Prepoznaje potrebe pacijenata i članova njihovih obitelji te osoblja i suradnika (FZSKFM-IU-11) 12. Upravlja radnim procesom u skladu s potrebama radne organizacije (FZSKFM-IU-13) 13. Koristi računalo u svrhu obavljanja radnih zadataka i komunikacije s pacijentima i suradnicima (FZSKFM-IU-13) 14. Upravlja osobnim i profesionalnim razvojem (FZSKFM-IU-14) 15. Planira, provodi i evaluira fizioterapijske intervencije u svim granama kliničke medicine uvažavajući indikacije i kontraindikacije za primjenu fizikalnih postupaka u fizioterapiji te pridonosi razvoju kvalitetnog pružanja fizioterapijskih usluga kroz kontinuirano unapređenje znanja i vještina u struci po principima medicine temeljene na dokazima (FZSKFM-IU-15) 16. Planira, provodi i evaluira fizioterapijske intervencije u svim granama kliničke medicine, po utvrđenim programima, pravilima i protokolima rehabilitacijskih timova (FZSKFM-IU-16) 17. Upravlja i sudjeluje u organizaciji i primijeni fizioterapijskih procjena i postupaka u bolnicama, rehabilitacijskim centrima, klinikama, športsko rekreacijskim centrima, školama, vrtićima, radnim organizacijama i u samom domu pacijenta/korisnika usluga (FZSKFM-IU-17) 18. Educira pacijente za obavljanje svakodnevnih životnih aktivnosti i aktivnosti profesionalnog usmjerenja u skladu s dijagnozom (FZSKFM-IU-18) 19. Djeluje po načelima profesionalne etike i zakonodavstva (FZSKFM-IU-19) 20. Sudjeluje u očuvanju zdravlja pojedinca i zajednice te promiče zdrav stil života (FZSKFM-IU-20)

Mogućnost nakon završetka studija	Nakon uspješnog završetka studija studentima se otvara mogućnost zaposlenja u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama i/ili nastavak školovanja na III. ciklusu visokog obrazovanja.
Akreditacija	Sveučilište u Mostaru je rješenje o institucionalnoj reakreditaciji dobilo 14. siječnja 2020. godine od nadležnog Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a prema preporuci Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete BiH, nakon čega je Sveučilište upisano u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova.

3. OSNOVNE KARAKTERISTIKE STUDIJSKOG PROGRAMA

3.1. Povezanost sa strategijom razvoja Sveučilišta

U *Strategiji razvoja Sveučilišta u Mostaru 2018. – 2023.* u strateškom području obrazovanja više strateških ciljeva odnosi se na nastavni plan i program te njegove elemente.

Cilj 1. definirano je da će Sveučilište u suradnji s dionicima izraditi, odobriti, izvoditi i kontinuirano pratiti te poboljšavati studijske programe na svim razinama, s jasno definiranim ishodima učenja u vezi s potrebama tržišta rada, a u skladu s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF), a iz njega proizlaze sljedeći zadatci:

- zadatak 1: jasno definirati ciljeve i predviđene ishode učenja svakoga studijskog programa i s njima ujednačiti sadržaj studijskoga programa, u skladu s odgovarajućom razinom Europskoga kvalifikacijskog okvira i standardom kvalifikacije
- zadatak 2: uvesti transparentan i dosljedan postupak revizije i unapređenja studijskih programa uz sudjelovanje studenata i drugih dionika
- zadatak 5: osigurati realno alociranje ECTS bodova, preko definiranoga sustava ECTS koordinacije na svim razinama studija
- zadatak 6: unaprijediti interdisciplinarnost svih studijskih programa omogućavajući izbornost kolegija na razini Sveučilišta.

Cilj 3. odnosi se na razvijanje široke mreže nastavnih baza, odnosno organizacija s različitih područja djelatnosti te uspostavljati suradnju koja će omogućiti povezivanje prakse, znanosti i umjetnosti te visokoga obrazovanja, a iz njega proizlaze sljedeći zadatci:

- zadatak 2: povećati broj sati i udjela nastavne prakse na studijskim programima i njome stečeni udio ECTS bodova
- zadatak 3: povećati broj završnih/diplomskih radova koji su temom i sadržajem u vezi s praksom.

Ključne strateške postavke Fakulteta zdravstvenih studija koje trebaju dovesti do ostvarivanja vizije uz uvažavanje misije i akademskih vrijednosti Sveučilišta su suvremeni studijski programi koji će biti usmjereni prema razvoju širokog spektra kompetencija, kao i obrazovanje i djelovanje koje će biti usmjereno prema razvoju gospodarstva, društva i kulture.

Sveučilišni studiji na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru omogućuju uspostavljanje sustava trajne izobrazbe, obnavljanje znanja i usvajanje najnovijih spoznaja, kao i stalno praćenje i prepoznavanje prioriteta zdravstvenih potreba u državi i europskom okruženju. Na drugoj razini (diplomski studij) izobrazba je usmjerena u osposobljavanju studenata za timski rad, planiranje procesa, projekata, odlučivanja i rukovođenja, uz ocjenu postupka, kao i dodatne specijalističke vještine i znanja u izabranim poljima. Posebni strateški cilj je osposobljavanje za nastavni rad i nove edukacijske metode, a obuhvaća dvogodišnje obrazovanje s opterećenjem od 120 ECTS-bodova, nakon kojega se stječe naziv magistar.

3.2. Usklađenost s dostignućima određenog znanstvenog/umjetničkog područja i tržišta rada te povezanost sa standardima zanimanja/kvalifikacija

Ciljevi, kompetencije i ishodi učenja na razini studijskog programa definirani su na način da budu usklađeni s dostignućima određenog Područja biomedicine i zdravstva i tržišta rada te povezani sa standardima zanimanja/kvalifikacija.

U svrhu usklađenosti s dostignućima Područja biomedicine i zdravstva predstavnici nastavnika u Povjerenstvu za izradu revidiranog nastavnog plana i programa te ostali nastavnici koji su sudjelovali u izradi nastavnih programa pojedinog predmeta uzeli su u obzir suvremena dostignuća i trendove u području Biomedicine i zdravstva, polju Kliničkih medicinskih znanosti/Zdravstvenih znanosti, koji se odnose na diplomski sveučilišni studij Klinička fizioterapija.

U svrhu usklađenosti s tržištem rada u Povjerenstvo za izradu revidiranog nastavnog plana i programa imenovani su i predstavnici studenata te vanjskih korisnika te se organizirala javna rasprava na kojoj su sudjelovali stručnjaci iz prakse i gospodarstva, a čije su sugestije uzete u obzir pri izradi nastavnog plana i programa.

Budući da u BiH ni na jednoj razini nije definiran standard zanimanja ni standard kvalifikacije, uzeti su u obzir sljedeći dokumenti:

- Professional competencies physiotherapists, advanced physiotherapists and physiotherapist assistants esco Professional definitions + ENPHE recommendations [Internet]. Available from: <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>
- Bolonjska deklaracija 3 + 2 (*Bologna Declaration. The European Higher Education Area. The Bologna Declaration, a joint declaration of The European Ministers of Education convened in Bologna 19 June 1999. Available from: <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/>*).
- Cilj 18 WHO – razvoj ljudskih resursa u zdravstvu do 2010 godine
- Zdravstvo za sve u 21. stoljeću WHO
- Bolonjska deklaracija - jačanje prohodnosti između sveučilišnih studija (*Confederation of EU Rectors' Conferences and the Association of European Universities. The Bologna Declaration on the European space for higher education: an explanation. Available at: <http://ec.europa.eu/education/policies/educ/bologna/bologna.pdf>. Accessed: 27 December 2012*).
- Sorbonska deklaracija daje preporuku o organiziranju studija u okviru dvaju sukcesivnih ciklusa preddiplomskog i diplomskog, koji može biti magistarske i doktorske razine (*Joint declaration on harmonisation of the architecture of the European higher education system Paris, Sorbonne, 1998. Available at: http://www.bologna.org.qu.se/digitalAssets759/759802_Sorbonnedeklarationen1998.pdf. Accessed 27 December 2012*).
- Odluka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o usvajanju Mape puta za implementaciju EU direktive o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU (Službeni glasnik BiH, broj 10/16,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti (Službene novine Federacije BiH broj 41/10 i 75/13)
- Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika (Službene novine Federacije BiH broj 99/21),
- Pravilnik o dopunama pravilnika o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika (Službene novine Federacije BiH broj 51/17)

Poslovi / kompetencije / ishodi učenja iz svih gore navedenih dokumenata implementirani su u kompetencije i ishode učenja na razni studijskog programa navedene u poglavlju „2. Opće informacije o studijskom programu“ te se realiziraju na obveznim predmetima, kako bi se osiguralo da ih sa stečenom kvalifikacijom ostvare svi studenti. Pokrivenost tih ishoda učenja na razini studijskog programa ishodima učenja na razini obveznih predmeta prikazana je u poglavlju „3.12. Matrica ishoda učenja“.

3.3. Usporedivost sa studijskim programima u zemlji i inozemstvu

Program školovanja koji se provodi na diplomskom sveučilišnom studiju Kliničke fizioterapije, kao i razvoj fizioterapeuta kao profesije, su usklađeni s europskim standardima, i utemeljen je na uskoj suradnji s ostalim ustanovama sličnog profila u Republici Hrvatskoj. Usporedivost se ogleda isključivo prema kompetencijama i ishodima učenja na razini studijskih programa te u trajanju studija, dok studijski program svoje specifičnosti zadržava uglavnom kroz strukturu, nazive predmeta i ECTS bodove.

3.4. Otvorenost prema mobilnosti studenata

Mobilnost studenata definirana je *Pravilnikom o međunarodnoj mobilnosti*, koji se odnosi na administrativnu podršku studentima, dokumente studentske mobilnosti, osiguranje, način prijave, postupak priznavanja mobilnosti te informacijski paket. Jedinstvena metodologija priznavanja definirana je na razini Sveučilišta odlukom Senata o usvajanju jedinstvenog obrasca za *Rješenje o priznavanju predmeta, ECTS bodova, ocjena i stručne prakse pri mobilnosti studenata*, koje se evidentira u dodatku diplomi. Studenti informacije o programima mobilnost te prateće obrasce mogu pronaći na web stranici Sveučilišta, te preko prodekana za znanost i prodekana za kvalitetu i

međuinstitucionalnu suradnju Fakulteta zdravstvenih studija, koji informacije sveučilišnog Ureda za međunarodnu suradnju prosjeđuje predstavnicima studenata.

3.5. Uvjeti za upis na studijski program i prelazak s drugih studijskih programa

Sveučilišnim *Pravilnikom o studiranju* definirano pravo upisa na preddiplomske, diplomske i integrirane studijske programe, koji se vrši putem javnog natječaja. Senat na prijedlog znanstveno-nastavnog/umjetničko-nastavnog vijeća ustrojbene jedinice, a uz suglasnost Upravnog vijeća Sveučilišta i nadležnog ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a, raspisuje javni natječaj, koji se objavljuje u dnevnom tisku, mrežnim stranicama Sveučilišta te mrežnoj stranici i oglasnoj ploči Fakulteta zdravstvenih studija, a koji sadrži podatke o uvjetima za upis, razredbenom postupku, visini školarine, kriterijima za odabir kandidata te druge podatke.

Pri prelasku s drugih studijskih programa podnosi se zahtjev dekanu Fakulteta zdravstvenih studija, na temelju kojeg odluku o mogućnostima i uvjetima za upis donosi odgovarajuće povjerenstvo.

3.6. Uvjeti upisa u sljedeći semestar i godinu studija te način završetka studija

Uvjeti za upis u sljedeći semestar i višu godinu studija definirani su *Pravilnikom o studiranju* Sveučilišta u Mostaru i općim aktom Fakulteta zdravstvenih studija. Studijski program se završava pisanjem i obranom diplomskog rada koji nosi 13 ECTS bodova. Način i postupak obrane diplomskog rada te metodologija njegove izrade definirani su u *Pravilniku o studiranju* Sveučilišta u Mostaru i općim aktom Fakulteta zdravstvenih studija.

3.7. Organizacija studijskog programa

Studij je ustrojen kao dvogodišnji studij kroz četiri semestara. Nastava na Fakultetu zdravstvenih studija se odvija u turnusima, a za detaljan prikaz odvijanja nastave objavljeni su rasporedi po semestrima i studijskim programima. Sukladno načelima Bolonjske deklaracije predloženi studijski program je strukturiran i vrednovan s ECTS bodovima. Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre. U skladu s ECTS bodovima, obim studijskog programa iznosi 60 ECTS bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS bodova u jednom semestru. Studenti mogu studirati u statusu redovitog ili izvanrednog studenta. Redoviti su oni studenti koji studiraju po programu s punom nastavnom satnicom. Izvanredni studenti su studenti koji studijski program pohađaju uz rad ili drugu aktivnost. Izvanredni studenti trebaju odslušati najmanje 50 % predavanja i seminara (po svom izboru) te obaviti vježbe u obimu određenom za izvanredne studente.

3.8. Struktura studijskog programa

Struktura studijskog programa ogleda se u broju sati pojedine vrste nastave i nastave ukupno, broju sati prakse te broju sati samostalnog rada studenta u ukupnom opterećenju studenta koji iznosi 3600 sati rada. Budući da se prema *Pravilniku od postupku donošenja novih i revizije postojećih studijskih programa* (ur. br. 01-993-1/22), u nastavnom planu i programu navode samo obvezni predmeti, dok se izborni usvajaju u izvedbenom nastavnom planu svake akademske godine, u tabličnom prikazu bit će naveden broj sati pojedine vrste nastave i nastave ukupno, broj sati prakse te broj sati samostalnog rada samo na obveznim predmetima.

U odnosu na ukupan broj ECTS bodova, na izbornim predmetima se stječe 10 ECTS boda, a student može birati ukupno 5 izbornih predmeta.

Pored obveznih predmeta te izbornih predmeta na razini studijskog programa i na razini ustrojbene jedinice, odnosno pored 30 ECTS bodova po semestru, student može birati i sveučilišne izborne predmete, sa popisa kojeg usvaja Senat svake akademske godine, a koji se studentu evidentiraju u dodatku diplomi.

Svrha izbornih predmeta na razini studijskog programa je detaljnija razrada ishoda učenja već stečenih na obveznim predmetima, u skladu s preferencijama studenta, a svrha sveučilišnih izbornih predmeta je stjecanje kompetencija koje nisu predviđene studijskim programom, a za koje student procijeni da ga mogu učiniti konkurentnijim na tržištu rada i doprinijeti izgradnji vlastite osobnosti kroz obrazovanje.

Tablica 3.8.1 Prikaz nastavnog opterećenja, prikaz sati teorije i prakse, te udio opterećenja u programu diplomskog sveučilišnog studija Klinička fizioterapija

Vrsta nastave	I godina	II godina	Ukupno	%
Predavanja	210	190	400	11%
Vježbe	215	270	485	13%
Seminari	305	125	430	12%
Samostalni rad	1070	1215	2285	63%
Ukupno	1800	1800	3600	100%

Kroz dvije godine studija na diplomskom sveučilišnom studiju Klinička fizioterapija ostvaruje se aktivna nastava i samostalni rad studenta od 3600 sati. Samostalni rad studenta od 2285 sati podrazumijeva vrijeme koje je studentu potrebno za samostalno učenje predmeta, pripremu seminara, kolokvija, završnih testova, pripremu i pisanje diplomskog rada, ne računajući kontakt sate s nastavnikom (predavanja, seminari i vježbe). Broj samostalnog rada definiran je u opisu sadržaja svakog predmeta.

Program diplomskog sveučilišnog studija Sanitarnog inženjerstva sadrži 15 obveznih i 5 izbornih predmeta i izradu diplomskog rada od 390 sati. Pet izbornih predmeta iznosi 8 % bodova cjelokupnog programa. Odluku o izbornim predmetima koji će se izvoditi u tekućoj akademskoj godini donosi Znanstveno nastavno vijeće Fakulteta zdravstvenih studija u skladu s potrebama za usavršavanjem nastavnog programa.

Ishodi učenja koji se stječu ispunjavanjem pojedinačnih studijskih obveza, kao i predviđen broj sati za svaku studijsku obvezu koji osigurava stjecanje predviđenih ishoda učenja navedeni su u opisu svakog pojedinog predmeta iz nastavnog programa.

Tablični prikaz Strukture studijskog programa diplomskog sveučilišnog studija Klinička fizioterapija s udjelima pojedinih vrsta nastave, prakse i samostalnog rada

1. Godina									
I. zimski semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalni rad	Ukupno sati opterećenja (I.+II.+III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSZAM101	Medicinska informatika i napredna statistika	25	50	40	115	0	155	270	9
FZSZAM102	Upravljanje kvalitetom u zdravstvu	25	20	50	95	0	145	240	8
FZSZAM103	Uvod u znanstveno istraživački rad	25	40	30	95	0	145	240	8
FZSZAM104	Komunikacijske vještine	15	10	10	35	0	55	90	3
Ukupno		90	120	130	340	0	500	840	28
ECTS za obvezne predmete									28
ECTS za izborne predmete									2
ECTS UKUPNO									30

1. Godina									
II.ljetni semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalni rad	Ukupno sati opterećenja (I.+II.+III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSZAM207	Didaktika	25	50	40	115	0	155	270	9
FZSZAM208	Menadžment u zdravstvu	25	30	50	105	0	135	240	8
FZSZAM209	Ekonomika i zakonodavstvo u zdravstvu	25	0	50	75	0	165	240	8
FZSZAM210	Umijeće medicinske nastave	15	15	15	45	0	45	90	3
Ukupno		90	95	155	340	0	500	840	28
ECTS za obvezne predmete									28
ECTS za izborne predmete									2
ECTS UKUPNO									30

2. Godina studija									
3. Zimski semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalan rad	Ukupno sati opterećenja (I. + II. + III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSKFM301	Neurološka fizioterapija	30	60	20	110	0	130	240	8
FZSKFM301	Kineziterapija u traumatologiji	30	60	20	110	0	130	240	8
FZSKFM301	Akutna kardiorespiratorna fizioterapija	30	60	20	110	0	130	240	8
Ukupno		90	180	60	330	0	390	720	24
ECTS za obvezne predmete									24
ECTS za izborne predmete									6
ECTS UKUPNO									30

2. Godina studija									
4. Ljetni semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalan rad	Ukupno sati opterećenja (I. + II. + III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSKZAM423	Supervizija u zdravstvu	20	10	15	45	0	75	120	4
FZSKFM406	Neurofiziologija pokreta	30	30	10	70	0	110	180	6
FZSKFM407	Fizioterapija u jedinici intenzivnog liječenja	10	30	0	40	0	110	150	5
FZSZAM430	Nacrt diplomskog rada	5	10	10	25	0	35	60	2
FZSZAM429	Diplomski rad	0	0	0	0	0	390	390	13
Ukupno		65	80	35	180	0	720	900	30
ECTS za obvezne predmete									30
ECTS za izborne predmete									0
ECTS UKUPNO									30

P - predavanja, V - vježbe, S - seminari

3.9. Optimalan broj upisanih studenata s obzirom na prostor, opremu i broj nastavnika

Upisne kvote prije početka svake akademske godine usvaja Upravno vijeće Sveučilišta, na prijedlog Senata, te uz suglasnost nadležnog ministarstva. Studenti mogu studirati u statusu redovitog i izvanrednog studenta.

3.10. Resursi potrebni za izvođenje studijskog programa

Pri izvođenju studijskog programa sudjeluju nastavnici sa Sveučilišta te nastavnici s referentnih visokoškolskih ustanova u znanstveno-nastavnim zvanjima iz odgovarajućeg znanstvenog područja, polja i grane. Redovito se preko tijela iz sustava za osiguranje kvalitete prate podatci o strukturi nastavnog osoblja prema zvanju i stručnoj spremi, spolna i starosna struktura, znanstvenoistraživačka produktivnost, mobilnost te projektne aktivnosti nastavnog osoblja. Navedeni podatci se obrađuju na razini studijskog programa, ustrojbene jedinice i studijskog programa te se objavljuju u godišnjim izvještajima.

Od fizičkih resursa za izvođenje studijskih programa Fakultet zdravstvenih studija raspolaže s učionicama s klasičnom i suvremenom audio-vizualnom opremom, kabinetom opremljenim multimedijском i video opremom, TV sustav, informatička oprema s najviše dva studenta na jedno računalo, knjižnica - informatičko središte, mikrobiološki istraživački laboratorij, Kabinet za zdravstvenu njegu s modelima za vježbanje i kabinet kliničkih vještina, te Kabinet fizioterapije. Klinički bolnički odjeli s opremom za provođenje zdravstvene njege. Fakultet zdravstvenih studija posjeduje Kabinet kliničkih vještina opremljen visoko sofisticiranim modelima – simulatorima.

Temeljem potpisanih sporazuma o suradnji pri izvođenju diplomskog sveučilišnog studija Klinička fizioterapija koriste se resursi i drugih institucija: Sveučilišna klinička bolnica Mostar, Doma zdravlja Mostar, Poliklinika „Vitalis“ i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

3.11. Sustav za osiguranje kvalitete studijskog programa

Svrha, cilj, ustroj i djelovanje te područja vrednovanja sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru definirani su *Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru*.

Prema navedenom Pravilniku, sustav za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru čine stalna tijela sustava za osiguranje kvalitete na razini Sveučilišta: Odbor za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete i Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete. Na Fakultetu zdravstvenih studija djeluje Povjerenstvo za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete, kojeg čine prodekan za nastavu, koordinator kvalitete, predstavnik nastavnog osoblja, predstavnik studenata te predstavnik administrativnog i tehničkog osoblja. Koordinator kvalitete Fakulteta zdravstvenih studija je i član Odbor za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete.

Navedenim Pravilnikom definirane su nadležnosti i aktivnosti svakog tijela iz sustava za osiguranje kvalitete. Tijela iz sustava za osiguranje kvalitete provode redovite aktivnosti definirane sveučilišnim *Priručnikom za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru*. Na temelju provedenih aktivnosti izrađuju se godišnja izvješća na razini studijskog programa, ustrojbene jedinice i Sveučilišta.

3.12. Matrica ishoda učenja

IU-studijski program IU-predmet	FZSKF M-IU- 1	FZSKF M-IU- 2	FZSKF M-IU- 2	FZSKF M-IU- 4	FZSKF M-IU- 5	FZSKF M-IU- 6	FZSKF M-IU- 7	FZSKF M-IU- 8	FZSKF M-IU- 9	FZSKF M-IU- 10	FZSKF M-IU- 11	FZSKF M-IU- 12	FZSKF M-IU- 13	FZSKF M-IU- 14	FZSKF M-IU- 15	FZSKF M-IU- 16	FZSKF M-IU- 17	FZSKF M-IU- 18	FZSKF M-IU- 19	FZSKF M-IU- 20
IU-FZSZAM101						x							x	x						
IU-FZSZAM102	x	x										x		x						
IU-FZSZAM103		x				x							x							
IU-FZSZAM104								x		x			x							
IU-FZSZAM207							x	x		x				x						
IU-FZSZAM208	x	x	x					x	x					x						
IU-FZSZAM209	x		x				x					x		x						
IU-FZSZAM210					x		x													
IU-FZSKFM301				X							X				X	X		X	x	X
IU-FZSKFM302				x	x						x	x			x	x	x	x	x	x
IU-FZSKFM303	x			x							x				x	x	x	x	x	X
IU-FZSZAM423	x	x								x				x						
IU-FZSKFM406				X							X				X	X		X	X	
IU-FZSKFM407											X				X	X		X	x	
IU-FZSZAM430						x				x			x							

4. NASTAVNI PLAN

1. godina							
1. zimski semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSZAM101	Medicinska informatika i napredna statistika	Obvezni	25	40	40	0	9
FZSZAM102	Upravljanje kvalitetom u zdravstvu	Obvezni	25	20	50	0	8
FZSZAM103	Uvod u znanstveno istraživački rad	Obvezni	25	40	30	0	8
FZSZAM104	Komunikacijske vještine	Obvezni	15	10	10	0	3
ECTS za obvezne predmete							28
ECTS za izborne predmete							2
UKUPNO							30

1. godina							
2. ljetni semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSZAM207	Didaktika	Obvezni	25	50	40	0	9
FZSZAM208	Menadžment u zdravstvu	Obvezni	25	30	50	0	8
FZSZAM209	Ekonomika i zakonodavstvo u zdravstvu	Obvezni	25	0	50	0	8
FZSZAM210	Umijeće medicinske nastave	Obvezni	15	15	15	0	3
ECTS za obvezne predmete							28
ECTS za izborne predmete							2
UKUPNO							30

2. godina							
3. zimski semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSKFM301	Neurološka fizioterapija	Obvezni	30	60	20	0	8
FZSKFM301	Kineziterapija u traumatologiji	Obvezni	30	60	20	0	8
FZSKFM301	Akutna kardiorespiratorna fizioterapija	Obvezni	30	60	20	0	8
ECTS za obvezne predmete							24
ECTS za izborne predmete							6
UKUPNO							30

2. godina							
4.ljetni semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSKZAM423	Supervizija u zdravstvu	Obvezni	20	10	15	0	4
FZSKFM406	Neurofiziologija pokreta	Obvezni	30	30	10	0	6
FZSKFM407	Fizioterapija u jedinici intenzivnog liječenja	Obvezni	10	30	0	0	5
FZSZAM430	Nacrt diplomskog rada	Obvezni	5	10	10	0	2
FZSZAM429	Diplomski rad	Obvezni	0	0	0	0	13
ECTS za obvezne predmete							28
ECTS za izborne predmete							2
UKUPNO							30

P - predavanja, V - vježbe, S - seminari

